

N:o 91.

Af herr **K. E. Holmgren**, om höjning af statsbidraget till lärare och lärarinnor vid folkskolor, mindre folkskolor och småskolor.

Offervilligheten har alltid varit stor i vårt land, så fort det gått skolorna och folkupplysningen. Regering och Riksdag anslå årligen betydande belopp, och kommunerna, såväl stads- som lands-, hafva äfven under de ekonomiskt tryckta förhållanden, som nu en följd af år varit rådande, utan allt för mycket knot bidragit med den tyngsta bördan för att åt det uppväxande släktet lemna det bästa arf vi kunna gifva dem, nemligen upplysning, som är den första och säkraste grundvalen för ett folks lycka och oberoende.

Om än meningarna brytas, då det gäller den högre undervisningens ordnande, om folkhögskolornas vigt och värde m. m., så är dock folkskolornas nödvändighet och omhuldande oomtvistade, hvilket bäst visas af den snabba utveckling skolväsendet fått under de sista åren; ty då för få decennier tillbaka i de flesta kommuner, åtminstone på landet, fanns blott en folkskola, och den såväl till lokal som undervisning ofta af mindre god beskaffenhet, finnas nu flera ändamålsenliga skolhus, med en i allmänhet god lärarecorps. Detta är ju en glädjande företeelse, men kräfver stora uppoffringar från kommunernas sida.

Visserligen bidrager staten med två tredjedelar till den kontanta lön, som utgår till folkskolans lärare och lärarinnor, och tyckes sålunda hafva fått drygaste anparten på sin lott, men jag vågar likväl påstå, som jag redan nämnt, att kommunerna ändock få bära den tyngsta bördan, ty utom den återstående tredjedelen af lärarepersonalens kon-

tanta lön, kommer ensamt på deras lott uppförandet och underhållet af dessa dyrbara skolhusbyggnader, ersättning för eller utgift in natura af kofoder, vedbrand o. d., anskaffandet af undervisningsmateriel m. m., hvilket allt höjer utgiftssumman för kommunens räkning till större belopp än hvad statsbidraget uppgår till.

En lindring i dessa utgifter för kommunerna är af behovet påkallad, och tager man i betraktande, hvilka summor statsverket lemnar till allmänna läroverken i jämförelse med bidragen till folkskolorna, kan en förhöjning i statsbidraget till de senare icke anses obillig. Jag får därför vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte besluta, att bidrag af statsmedel till folkskolornas lärarepersonals aflöning må, med bibehållande i öfrigt af nu gällande grunder, i stället för två tredjedelar utgå med tre fjerdedelar af den lön, som åtnjutes af:

- a) lärare och lärarinnor i folkskolor;
- b) biträdande lärare och lärarinnor i folkskolor;
- c) lärare och lärarinnor i mindre folkskolor; samt
- d) lärare och lärarinnor i småskolor;

och att för detta ändamål erforderliga medel ställas till Kongl. Maj:ts disposition.

Om remiss till statsutskottet anhålles.

Stockholm den 28 januari 1891.

K. E. Holmgren

från Upsala län.